

SZKOLNA LEKTURA BLIŻEJ TERAŹNIEJSZOŚCI

UNIVERSITAS

Autorzy kolejnego tomu serii „Edukacja nauczycielska polonisty” przekonują o nieuzasadnionej nieobecności literatury współczesnej w szkolnej edukacji. Analizują przeszkody w jej odbiorze i proponują sposoby ich przezwyciężenia. Podsuwają nauczycielom pomysły na motywowanie do lektury, dowodzą, że zmaganie z sensem dzieła staje się intelektualną przygodą, zachęcają do autorefleksji nad wartością spotkań z literaturą.

Zawarty w tomie *Szkolna lektura bliżej teraźniejszości* dobór tytułów współczesnej prozy i poezji celowo odchodzi od kanonicznego spisu dzieł, stanowiąc pewną sugestię dla polonistów, aby to oni decydowali o wyborze nowych lektur, kierując się potrzebami i problemami, jakie dotyczą ich wychowanków, a nie przywiązaniem do polonistycznych konspektów lekcji i do swych lekturowych przywyczajeń.

Autorzy proponują niebanalne odkrywanie poezji poprzez refleksje o poetach i wierszach uwrażliwionych na malarstwo, przez spotkania z twórcami nieznanymi i poezją nieopisaną przez znawców i prowokowanie odbiorcy do nieustannych reinterpretacji wątków, tematów, toposów obecnych w kulturze na przestrzeni wieków. Podsuwają nauczycielom rozmaite koncepcje na szkolne spotkania z najnowszą prozą Olgi Tokarczuk, Janusza Andermana, Doroty Masłowskiej, Andrzeja Stasiuka, Jarosława Marka Rymkiewicza, Wojciecha Kuczoka, Antoniego Libery i innych.

37,00 zł z VAT

ISBN 97883-242-1244-6

9 788324 212446

www.universitas.com.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP

- **Kłopotliwi współcześni. Nieobecność nieusprawiedliwiona** [Anna Janus-Sitarz]..... 9

LITERATURA NAJNOWSZA W SZKOLE

- **Prywatny Polak szuka swojej tożsamości albo literackie zmagania ze światem nowoczesnym i ponowoczesnym. Szkic krytyczny o literaturze najnowszej**
[Krzysztof Biedrzycki] 17

*[1. Ku prywatności a) Osobny człowiek, b) Transgresje literackie, c) Badanie języka;
2. Budowanie tożsamości a) Polska, b) Mała ojczyzna, c) Genealogia, d) Płeć,
e) Spotkanie z innym; 3. Wobec zbiorowości a) Historia, b) Narracja, c) Polityka;
4. Źródła cierpienia a) Opresja, b) Obcość, c) Unde malum? d) Ból, samotność,
e) Śmierć; 4. Świat a) Epifania, b) Pytania religijne, c) Tradycja]*

- **Radość czytania, radość omawiania. Literatura fantasy na lekcjach języka polskiego** [Ewa Horwath]..... 61

[Uwiedzeni przez autorów; Od przygody do bohaterów, od bohaterów do wtórnych światów, od światów fantastycznych do świata człowieka; Wśród kontekstów. Blisko filozofii; Motyw smoka; Różne konwencje i odmiany gatunkowe]

POEZJA BLIŻEJ TERAŹNIEJSZOŚCI

- **Sposoby utrwalania „zobaczonego” w poezji współczesnej. O poetach i wierszach uwrażliwionych na malarstwo**
[Anna Pilch]..... 89
[Czesław Miłosz – Stanisław Grochowiak – Tadeusz Różewicz; Adam Zagajewski – Bronisław Maj – Jacek Dehnel; O sobie samym – o sobie samej: Miłosz i Szymborska (poszukiwania w obszarze pamięci); O sobie samym – Miłosz; O sobie samej – Szymborska]
- **Spotkania z poetami** [Stanisław Bortnowski] 109
[Samotnik z Prabut, czyli wiersze Ryszarda Skowrońskiego; Część pierwsza: sam na sam z poezją; Część druga: rozmowa z Samotnikiem; Część trzecia: erotyk z kawą]
- **Poezja Jacka Kaczmarskiego w liceum (Litania 1986, Tunel 2004)** [Wojciech Strokowski] 126
[Kaczmarski a sporne postaci literatury polskiej; Katyń i przemilczane karty naszej historii; Przemiany ideowe, polityczne, obyczajowe lat 80.; Wiersze ostatnie – w obliczu choroby i śmierci]
- **Ze wszystkich stron świata, czyli jak stworzyć Muzeum Poetyckie Wisławy Szymborskiej – cykl lekcyjny** [Anna Biernacka] 146
[Zasada konstrukcyjna cyklu; Co daje cykliczny układ materiału?; Nasza „droga” do Muzeum, czyli jak wygląda cykl lekcji z poezji W. Szymborskiej; Metody pracy; Co to jest „Muzeum Poetyckie W. Szymborskiej” i skąd wziął się pomysł? – komentarz do zadania końcowego]

PROZA BLIŻEJ TERAŹNIEJSZOŚCI

- **Bieguni Olgi Tokarczuk – impresje czytelnika potocznie zapisane i ku szkole w poincie nachylone**
[Stanisław Bortnowski] 169
[Komu nie radzę czytać tej książki; Kto powinien sięgnąć po „Biegunów”; Jak „Bieguni” mogą zaistnieć w szkole]
- **Czas zatrzymany, czas spowolniony. Proza Janusza Andermana** [Anna Janus-Sitarz] 180
[Polska i Polacy. Tacy jesteśmy?; Człowiek kameleon; Pożerają nas mass media; Zatrzymać czas – sens sztuki, sens życia; Zasada „głuchego telefonu”, czyli: jak to jest zrobione? Język; „To wszystko” – pytania do lektury]
- **Idiom Masłowskiej?** [Marta Rusek] 205
[Casus młodej autorki; „Mówienie Masłem”; Literatura, która mierzy się ze współczesnością; „Swoją sędzią uzasadnij” – czytać czy nie czytać?]
- **Opowieści galicyjskie Andrzeja Stasiuka** [Maciej Pabisek] 223
[Beskid literacki; Beskid lekcyjny; Lekcja pierwsza: „Państwo mężczyzn. Państwo kobiet”; Lekcja druga: „Babka” i dr Judym; Lekcja trzecia: „Opowieści galicyjskie” wobec literackich i kulturowych tradycji]
- **Współczesność zamknięta w małych opowieściach. Etyczne interpretacje literatury najnowszej** [Anna Włodarczyk] 234
[Interpretacja etyczna jako dialog (Olga Tokarczuk, „Ostatnie historie”); Interpretacja etyczna jako wrażliwość (Wojciech Kuczok, „Sennosc”); Interpretacja etyczna jako pluralizm (Antoni Libera, „Madame”)]

- **Biedny licealista patrzy na getto, czyli po co wpisywać *Kinderszenen* J.M. Rymkiewicza na listę lektur?**
[Maciej Pabisek] 259

[*Skansen; Historia (nie)prosto utrwalona; Pokój dziecięcy; Propozycje lekcji*]

SYTUACJE MOTYWUJĄCE DO LEKTURY

- **Najpierw trzeba *chcieć czytać*. Studenci zachęcają licealistów do lektury** [Anna Janus-Sitarz] 273

[*Czy poloniści czytają książki?; Autobiografia czytelnika i inne zadania; O sposobach motywowania do lektury*]

- **Roma Ligocka *Dziewczynka w czerwonym płaszczyku***
[Paulina Adamczyk] 287
- **Wiesław Myśliwski *Traktat o łuskaniu fasoli***
[Katarzyna Nowak] 293
- **Stefan Chwin *Hanemann*** [Marzena Zielińska] 301
- **Gabriel Garcia Marquez *Miłość w czasach zarazy***
[Magdalena Knappek] 306
- **Umberto Eco *Imię róży*** [Elżbieta Piątek] 311
- **Kurt Vonnegut *Rzeźnia numer pięć***
[Przemysław Stanisławski] 317